

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 155/2012-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., L. M., zastúpeného advokátkou JUDr. K. A., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžd/16/2011 z 13. decembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. marca 2012 doručená sťažnosť P. K. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžd/16/2011 z 13. decembra 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že *«rozhodnutím č. p.: KRP-KDI-SK-111/2010 zo dňa 23. 07. 2010 KR PZ KDI (Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, Krajský dopravný inšpektorát, pozn.) Ž. ako odvolací orgán v priestupkovom konaní... potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v L. (ďalej aj ako „OR PZ ODI L.“) č. ORP-P-154/ODI-SK-2010 zo dňa 11. 05. 2010 s tým, že sťažovateľ ako vodič motorového vozidla... dňa 17. 03. 2010 v čase o 11:30 hod... v L... počas jazdy neumožnil bezpečný a plynulý prejazd vozidlu Hasičského a záchranného zboru (ďalej aj ako „vozidlo HaZZ“)... a uznáva sa vinným zo spáchania priestupku proti plynulosti cestnej premávky..., za čo bola sťažovateľovi... uložená sankcia...*

Proti uvedenému rozhodnutiu KR PZ KDI Ž. podal sťažovateľ dňa 14. 09. 2010 žalobu na KS (krajský súd, pozn.) Žilina.

KS Žilina, ako súd prvého stupňa... vyslovil právny názor, že sťažovateľ na situáciu vzniknutú pred svetelnou križovatkou reagoval primeraným spôsobom a splnil si povinnosť umožniť bezpečný a plynulý prejazd vozidlu s právom prednostnej jazdy. Na základe tohto záveru KS Žilina rozhodnutie KR PZ KDI Ž. ako aj rozhodnutie OR PZ OPI L... zrušil a vec vrátil správne orgánu na ďalšie konanie.»

Rozsudok Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 20 S/124/2010-46 z 25. januára 2011 napadol odvolaním žalovaný (Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, Krajský dopravný inšpektorát Ž., pozn.). Najvyšší súd sťažnosťou napadnutým rozsudkom sp. zn. 1 Sžd/16/2011 z 13. decembra 2011 potvrdil rozsudok krajského súdu z 25. januára 2011.

3. Sťažovateľ uviedol, že *„... namieta postup NS SR, ktorý sa tak, ako KS Žilina vôbec nezaoberal námietkou sťažovateľa, ktorá sa týkala toho, že podľa názoru sťažovateľa nešlo o vozidlo s právom prednostnej jazdy, pretože neplnilo špeciálne úlohy, keďže išlo len o preventívnu akciu so zameraním na kontrolu bezpečného a plynulého prejazdu vozidiel*

s právom prednostnej jazdy. Namiesto toho sa zaoberali otázkou, či vodič motorového vozidla je oprávnený a spôsobilý posúdiť, kedy je povinný dať prednosť vozidlu s právom prednostnej jazdy, a či sťažovateľ v predmetnom prípade umožnil vozidlu HaZZ plynulý a bezpečný prejazd cez svetelnú križovatku...

Tým, že sa tak KS Žilina, ako aj NS SR nezaoberali právnou otázkou (námietkou), ktorú sťažovateľ nastolil, a ktorú pokladal za dôležitú... došlo k porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Podľa názoru sťažovateľa „rozhodnutia všeobecných súdov a obzvlášť rozhodnutia NS SR musia byť dostatočne a náležite odôvodnené a v žiadnom prípade by sa nemali iba jednoducho bez náležitého odôvodnenia obmedziť iba na formuláciu, ako tomu bolo v tomto prípade, že sa NS SR stotožňuje s argumentáciou KS Žilina...“.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 Dohovoru... rozsudkom Najvyššieho súdu... pod sp. zn. 1 Sžd/16/2011 zo dňa 13. 12. 2011 porušené bolo.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 1 Sžd/16/2011 zo dňa 13. 12. 2011 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd... je povinný zaplatiť náhradu trov konania sťažovateľovi v sume 323,50 EUR...“

5. Sťažovateľ k sťažnosti pripojil rozsudok krajského súdu č. k. 20 S/124/2010-46 z 25. januára 2011 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžd/16/2011 z 13. decembra 2011.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podstatou námietok sťažovateľa sú právne závery najvyššieho súdu (a aj krajského súdu) vyplývajúce zo sťažovateľom tvrdeného nesprávneho kvalifikovania jazdy (najmä jej dôvodu) požiarného vozidla, ktoré podľa tvrdenia sťažovateľa „*neplnilo špeciálne úlohy*“, a teda nemalo charakter „*vozidla s právom prednostnej jazdy*“ (pozri bod 3).

10. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv poskytuje. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva

dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

11. Sťažnosť ústavnému súdu možno podať len vtedy, keď boli pred jej podaním vyčerpané všetky prostriedky, ktoré zákon na ochranu práv poskytuje. Takým prostriedkom sa podľa ustanovenia § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozumie riadny opravný prostriedok, mimoriadny opravný prostriedok (vyjmúc návrh na obnovu konania) a iný právny prostriedok, ktoré sťažovateľovi zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd poskytuje.

12. Ústavný súd nie je oprávnený a povinný poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany v konaní pred všeobecným súdom vlastnými dovolenými a príslušným procesným poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi, najmä využitím riadnych opravných prostriedkov (podobne napr. I. ÚS 85/97, II. ÚS 35/02, II. ÚS 78/02). Ak existuje taký všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa § 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody, ústavný súd nie je zásadne oprávnený prijať sťažnosť v tejto časti na ďalšie konanie. Prijatie takejto sťažnosti bráni princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 54/02). Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Inak povedané, z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde tiež vyplýva, že

v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol účinne predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.

14. V danom prípade sťažovateľ odvolanie proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu z 25. januára 2011, ktorý predchádzal prijatiu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, nepodal, a teda nevyužil svoje procesné práva priznané zákonom. Naopak, vo svojom vyjadrení k odvolaniu (ktoré podal žalovaný, a nie sťažovateľ, pozn.) z 10. marca 2011 sťažovateľ v závere požiadal odvolací – najvyšší súd, aby prvostupňový rozsudok potvrdil (bod 22 napadnutého rozhodnutia). Uvedené rozhodnutie napokon najvyšší súd aj prijal (pozri bod 2 *in fine*). Za tejto situácie nemôže sťažovateľ účinne namietat' porušenie ním označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, pretože tieto porušenia nenamietal v konaní pred všeobecnými súdmi.

15. Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že nosné dôvody sťažnosti (body 3 a 9) a svoju argumentáciu týkajúcu sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci bude môcť sťažovateľ namietat' v ďalšom konaní pred príslušným správny orgánom (a prípadne neskôr v konaní pred všeobecnými súdmi); do uvedeného štádia sa sporná vec vracia (krajský súd rozhodnutie správneho orgánu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a najvyšší súd toto rozhodnutie potvrdil, pozn.). Z uvedeného okrem iného vyplýva, že sťažovateľ má ešte k dispozícii iný prostriedok ochrany práv, ktorých porušenie namieta vo svojej sťažnosti. Na základe uvedených skutočností by ústavný súd musel odmietnuť sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj preto, že v danom štádiu súdneho prerokovania veci nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci (po potvrdení prvostupňového rozhodnutia odvolacím súdom budú vo veci opätovne konať a meritórne rozhodovať príslušné správne orgány, prípadne kompetentné všeobecné súdy).

16. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2012